

SDU International Journal of Educational Studies

A Study on Students' Attitude Towards Visual Arts Classes According to Different Variables

Serkan Aslan¹, Mehmet Ali Gökdemir²

¹Suleyman Demirel University

²Ministry of National Education

To cite this article:

Aslan, S. & Gökdemir, M.A. (2018). A study on students' attitude towards visual arts classes according to different variables. *SDU International Journal of Educational Studies*, 5(2), 53-63.

[Please click here to access the journal web site...](#)

SDU International Journal of Educational Studies (SDU IJES) is published biannual as an international scholarly, peer-reviewed online journal. In this journal, research articles which reflect the survey with the results and translations that can be considered as a high scientific quality, scientific observation and review articles are published. Teachers, students and scientists who conduct research to the field (e.g. articles on pure sciences or social sciences, mathematics and technology) and in relevant sections of field education (e.g. articles on science education, social science education, mathematics education and technology education) in the education faculties are target group. In this journal, the target group can benefit from qualified scientific studies are published. The publication languages are English and Turkish. Articles submitted the journal should not have been published anywhere else or submitted for publication. Authors have undertaken full responsibility of article's content and consequences. *SDU International Journal of Educational Studies* has all of the copyrights of articles submitted to be published.

Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**

A Study on Students' Attitude Towards Visual Arts Classes According to Different Variables

Serkan Aslan¹, Mehmet Ali Gökdemir^{2*}

¹Süleyman Demirel Üniversitesi

Orcid ID: 0000-0001-8515-4233

²Milli Eğitim Bakanlığı

Orcid ID: 0000-0002-5100-5026

Geliş Tarihi: 04/11/2018

Kabul Ediliş Tarihi: 27/11/2018

Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırma betimsel bir çalışma olup tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde bir ilde ortaokulda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise ortaokul 1, 2, 3 ve 4. sınıflarda öğrenim gören 412 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada rastgele olmayan örnekleme tekniklerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılarak katılımcılar belirlenmiştir. Araştırmada, "Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, betimsel istatistik, bağımsız örneklem t-testi ile tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları arasında cinsiyetleri açısından anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık elde edilmiştir. Araştırmada, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları ile sınıf düzeyleri ve baba eğitim durumları arasında anlamlı farklılık elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları ile sosyo-ekonomik düzeyleri ve anne eğitim durumları arasında anlamlı farklılık elde edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Görsel sanatlar, Tutum

Abstract

The aim of this study is to examine, according to certain variables, the attitudes of secondary school students towards visual arts classes. The study is a descriptive study and is a screening model. The population of the survey consists of students at secondary schools in a province in Southeastern Anatolia. The sample consists of 412 students from the 1st, 2nd, 3rd and 4th classes at the secondary schools. Participants were determined by using convenience sampling as one of the non-random sampling techniques. "Attitude Scale Toward Visual Arts Class" developed by Aslantaş (2012) was used. Descriptive statistics, t-test as one of the parametric tests and single direction variance analysis were used. As a conclusion of the survey, a significant difference was found in the attitudes of secondary school students towards visual arts classes from the perspective of their gender. In the survey, a significant difference was found in favor of the female students. In the survey, a significant difference was found in their attitudes towards visual arts classes from the perspective their class levels and their fathers' education levels. The survey could not find a significant difference between their attitude towards visual arts classes and their socio-economic levels as well as the education levels of their mother.

Key words: Art, Visual arts, Attitude

GİRİŞ

* İletişim: Mehmet Ali Gökdemir, Milli Eğitim Bakanlığı, maligokdmr@gmail.com

Bu çalışma, Denizli'de gerçekleştirilen IV. International Eurasian Educational Research Congress'de (11-14/Mayıs/2017) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Günümüzde eğitimin amacı öğrencilere bilgileri olduğu gibi aktarmak değildir. Özellikle son yıllarda öğretim programlarına yansıyan yapılandırmacı yaklaşımla birlikte çoklu zeka kuramı, bireysel farklılıkları dikkate alan öğrenme stilleri öğrencilerin sanatsal olarak da geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle 21. yüzyılda öğrencilere kazandırılması istenen değerlerden birisi de estetikdir. Bu nedenle, öğrencilerin sanat alanlarına yönlendirilip estetik değerlerinin geliştirilmesi son derece önem arz eder hale gelmiştir. Sanat, insanın duygu ve düşüncelerini farklı disiplinlerdeki ürünlerle (resim, heykel, müzik, dans, şiir vb.) ifade etme eylemi olarak tanımlanabilir. Özsoy'a (2003) göre sanat, bir anlatım biçimi olmakla beraber bireyi özel kılan toplumsal bir eleştiridir. Ayrıca sanat aracılığı insan kendine bir dünya kurar. Sanat nesilleri birbirlerine bağlayan, bu doğrultuda uygarlıkların devamını sağlayan önemli etkenlerin başında gelir. Sanat süreklilik sağlama işlevini, kuşaklar arasında bilgi taşıyarak ve eğitici rolüyle donatarak yapmaktadır. Danko-McGee ve Slutsky'e (2003) göre ise sanat; çocukların bilgiyi öğrenmelerine ve bu bilgileri duygularıyla yoğurup bir ürün ortaya koyarak ifade etmelerine olanak sağlayan en önemli unsurlardan biri olup; eğitim programlarının en önemli parçalarından biridir. Sanat, insanın yaşantısının her alanında karşılaştığı ve çevreyle bir denge kurmasını sağlayan önemli bir kavramdır. Sanata yönelen insan kendini gerçekleştirme imkanı bulur. Eğer insan duygularıyla hareket eden bir varlık olmasaydı sanat, gereksiz ve anlamsız olurdu. İnsan hayatında bu denli önemli bir yere sahip olan sanatın eğitiminin de kuşkusuz çok önemli olduğundan söz edilebilir.

Sanat eğitimi, bireyin güzeli görme ve yorumlama yetisini geliştirmeyi amaçlayan bir planlı bir eğitim sürecidir. Öte yandan sanat eğitiminin, bireye içerisinde yaşadığı çevreyi doğru algılayıp onu biçimlendirme yolunda en önemli etken olduğu söylenebilir. (Lowry, 1972: 15, Akt: Yağcı, 2007: 39). Sanat eğitimi, farklı sanat alanlarını içine alan oldukça geniş bir eğitim alanıdır. Buna karşılık Görsel Sanatlar eğitimi ise, resim, heykel, seramik, mimarlık, grafik sanatlar, endüstri tasarımı, uygulamalı sanatlar, sinematografi, fotoğrafı, moda tasarımı, bilgisayar sanatı gibi alanları içine alır. Bu alanların hepsi ile alakalı olarak okulöncesinden yükseköğretime uzanan süreçteki bütün sanat eğitimi ve öğretimiyle ilgili çalışmalara görsel sanatlar eğitimi veya sadece sanat eğitimi denilebilir (Kırıçoğlu, 2002, Akt: Çapar, 2006: 13).

Görsel sanatlar belirlenen amaçlara yönelik veya estetik kaygı güderek tasarım ilke ve elemanları doğrultusunda kişinin hayal gücü, yaratıcılık ve becerilerinin birleşmesinden doğan ürünlerdir. (MEB, 2013). Görsel sanatlar eğitimi, kişinin algıladığını düşünme yoluyla uygulama eylemi ve bu uygulamalar aracılığıyla beyin-el birlikteliğini geliştirmede oldukça etkili bir eğitim alanıdır. (Aslantaş, 2014). Görsel sanatlar eğitimi, bireye sanatsal alanında farklı kazanımlar edindirmenin yanında onlara kendini sanat yoluyla ifade etme imkanı sağlayan, farklı el becerileri kazandıran ve ruhlarını dinlendiren bir eğitim sürecidir. (Erim ve Caferoğlu, 2012: 328). Türkiye'de ve Dünyadaki bütün toplumlarda görsel sanatlar çok önemli bir yere sahiptir. Görsel sanatlar kişinin hayatına hareketlilik ve farklı renkler katar. İnsanı kendini gerçekleştirme konusunda cesaretlendirerek hayattan zevk almalarını sağlar. Ayrıca görsel sanatlar, kendimizi ve içinde yaşadığımız toplumu yansıtmada bizlere yardımcı olan bir ayna gibidir. (Özsoy, 2003: 41).

Görsel sanatlar dersinin öğrencilerin psikomotor becerilerine, yaratıcılıklarına, duygu ve düşüncelerinin gelişimine önemli ölçülerde katkı sunduğu tartışmasız bilinmektedir. Doğrudan çocuğun iç dünyasına ve duygularına etki eden görsel sanatlar eğitimi, zihinsel olarak da gelişmelerine olanak verip onların tutumlarına ve algılarına doğrudan yansiyarak şekillenmesini sağlamaktadır (Kırıçoğlu, 2009; Özsoy, 2007). Bu nedenle, bu çalışma ile ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının belirlenmesinin faydalı olacağı düşünülmüştür. Ayrıca alanyazın tarandığında ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının sınıf değişkeni, cinsiyet, sosyo ekonomik durum, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu gibi değişkenler açısından incelendiği herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu durum araştırmacılar tarafından bir eksiklik olarak görülmüş ve bu araştırmanın yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan bu araştırmanın ortaokullarda görev yapan resim öğretmenlerine dönüt sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca yapılan bu araştırmanın alanyazına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları arasında sınıf değişkeni açısından anlamlı farklılık var mıdır?
3. Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları arasında sosyo-ekonomik düzey değişkeni açısından anlamlı farklılık var mıdır?
4. Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları arasında anne eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık var mıdır?
5. Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları arasında baba eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma betimsel bir çalışma olup tarama modelindedir. Karasar (2012) tarama modelini “geçmişte veya halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı” olarak tanımlamıştır. Betimsel taramanın temel amacı, bir durumun veya olgunun özelliklerini, durumu doğru bir şekilde tasvir etmek ya da resmetmektir. Eğitim alanında insanların tutumlarını, görüşlerini, inançlarını, demografik özelliklerini öğrenmek için betimsel tarama modeli kullanılmaktadır (Johnson & Christensen, 2014). Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları çeşitli değişkenler açısından incelemek amacı ile, var olan durumu ortaya koyması nedeni ile betimsel tarama modeline başvurulmuştur.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Mardin ilinde ortaokulda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise ortaokulda 1, 2, 3 ve 4. sınıflarda öğrenim gören 412 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada rastgele olmayan örnekleme tekniklerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılarak çalışma grubu belirlenmiştir. Ulaşılabilirlik ve elverişlilik esasına dayalı olan uygun örnekleme yönteminde araştırmacı, ihtiyaç duyduğu büyüklükteki örnekleme ulaşınca kadar en kolay ve ulaşılabilir deneklerden veri toplar (Berg, 2001; Gürbüz & Şahin, 2015). Bu çalışmada da, araştırmacılar tarafından kolay ve ulaşılabilir ortaokul öğrencilerinden veriler toplanmıştır. Tablo 1’de ortaokul öğrencilerinin kişisel bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin özellikleri

Cinsiyet	f	%	Anne Eğitim Durumu	f	%
Kadın	213	52	Okuryazar değil	161	39
Erkek	199	48	İlkokul	136	33
Sınıf			Ortaokul	115	28
5. sınıf	125	30	Baba Eğitim Durumu		
6. sınıf	109	27	Okuryazar değil	26	6
7. sınıf	98	24	İlkokul	115	28
8. sınıf	80	19	Ortaokul	159	39
Ailede Görsel Sanatlarla İlgilenen Biri			Lise	75	18
Var	128	31	Üniversite	37	9
Yok	284	69	Sosyo-Ekonomik Durum		
Resim Kursuna Katılma Durumu			Düşük	228	55
Evet	50	12	Orta	112	27
Hayır	362	88	Yüksek	72	18
Toplam	412	100	Toplam	412	100

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin kişisel özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde, %52’sinin kadın, %48’inin ise erkek olduğu görülmektedir. Cinsiyete göre dağılım oranları birbirine

yakındır. Öğrencilerin daha çok beşinci sınıfta okudukları (%30), sosyo-ekonomik düzeylerinin düşük olduğu (%55), annelerinin okur-yazar olmadığı (%39), babalarının eğitim durumunun ortaokul olduğu (%39), resim kursuna katılmadıkları (%88) ve ailelerinde görsel sanatla ilgilenen birinin olmadığı (%69) görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, kişisel bilgi formu ile Aslantaş (2014) tarafından geliştirilen, tek boyuttan ve 28 maddeden oluşan *Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Tutum Ölçeği* kullanılmıştır. Ölçek "Tamamen katılıyorum, katılıyorum, katılmıyorum, hiç katılmıyorum" şeklinde 4'lü likert tipinde hazırlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 28, en yüksek puan ise 112'dir. Ölçek geliştirilirken açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Ölçek tek boyuttan oluşmakta ve toplam varyansın %62.57'sini açıklamaktadır. Ölçeğe ait maddelerin faktör yükleri .30 ile .78 arasında değişmektedir. Ölçeğe "Görsel Sanatlar dersinde yapılan etkinlikler ilgimi çekmez." ile "Boş zamanlarımda resim yapmaktan hoşlanırım." maddeleri örnek verilebilir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda da ölçeğin $\chi^2=729,09$; $df=350$, $p=.00$, $CFI=.94$, $RMSEA=.079$ olarak bulunmuştur. Hem RMSEA hem de CFI indisleri birbirlerine paralel sonuçlar vermiştir. Bu durumda doğrulayıcı faktör kabul edilebilir düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır (Aslantaş, 2014). Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach Alpha katsayısına bakılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .92 bulunmuştur (Aslantaş, 2014).

Araştırmacılar tarafından gerekli izin alındıktan sonra, ölçek araştırma kapsamında kullanılmıştır. Bu araştırmada, ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı tekrar incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .87 bulunmuştur. Bu da, ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir (Seçer, 2015).

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde levene testi yapılarak önce varyansların homojenliği test edilmiştir. İkili grupların karşılaştırılmasında levene testi sonucunda dağılım normal olduğundan bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin düzeyini belirlemek için aşağıda belirtilen puan aralıkları dikkate alınmıştır: "Hiç katılmıyorum 1.00 – 1.75, Katılmıyorum 1.76 – 2.50, Katılıyorum 2.51 – 3.25, Tamamen katılıyorum 3.26 – 4.00."

BULGULAR

Bu bölümde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, sosyo-ekonomik düzeylerine, anne ve baba eğitim durumlarına, resim kursuna katılma durumlarına ve ailelerinde görsel sanatlarla ilgilenen biri olup olmadığına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik t- testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.Cinsiyet değişkenine yönelik t-testi sonuçları

Tutum	Cinsiyet	N	X	ss	t	p
	Kadın	213	3.06	.50	4.151	.00*
Erkek	199	2.87	.42			

Levene: 5.775

p: .57

*p<.05

Tablo 2 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarında ($t=4.151$, $p<.05$) kadın öğrencilerin lehine anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Ayrıca tablodan, görsel sanatlar

dersine yönelik tutuma ilişkin erkek ve kadın ortaokul öğrencilerinin görüşlerinin “katılıyorum” düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının öğrenim gördükleri sınıf açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenim görülen sınıf değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

	Sınıf	N	X	ss	Gruplar	Kareler Toplamı	S.d	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Tutum	5. sınıf (A)	125	2.98	.44	Gruplar arası	88.755	3	1.365	6.277	.00*	D>A D>B D>C
	6. sınıf (B)	109	3.05	.49							
	7. sınıf (C)	98	3.01	.43	Gruplar içi	4.096	408	.218			
	8. sınıf (D)	80	2.77	.47	Toplam	92.851	411				
Levene: .856		p: .464									

* p<.05

Tablo 3 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının (F=6.277, p< .05) sekizinci sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı derecede farklılaştığı saptanmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının sosyo-ekonomik düzeyleri açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.Sosyo-ekonomik düzey değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

	Sosyo-ekonomik düzey	N	X	ss	Gruplar	Kareler Toplamı	S.d	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Düşük	228	2.98	.46	Gruplar arası	.054	2	.027	.118	.88
	Orta	112	2.95	.45						
	Yüksek	72	2.95	.53	Gruplar içi	92.798	409	.227		
					Toplam	92.851	411			
Levene: 1.144		p: .320								

Tablo 4 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının (F=.118, p>.05) sosyo-ekonomik düzeyleri açısından anlamlı derecede farklılaşmadığı saptanmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının anne eğitim durumları açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Anne eğitim durumları değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

	Anne Eğitim Durumu	N	X	ss	Gruplar	Kareler Toplamı	S.d	Kareler Ortalaması	F	p			
Tutum	Okuryazar değil	161	2.96	.46	Gruplar arası	.173	2	.086	.381	.68			
	İlkokul	136	2.94	.51		Gruplar içi		92.678			409	.227	
	Ortaokul	115	3.00	.44	Toplam		92.851						411
	Levene: 1.908		p: .150										

Tablo 5 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarında ($F=.381$, $p>.05$) anne eğitim durumları açısından anlamlı derecede farklılaşmadığı saptanmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının baba eğitim durumları açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Baba eğitim durumları değişkenine yönelik tek yönlü varyans analizi sonuçları

	Baba Eğitim Durumu	N	X	ss	Gruplar	Kareler Toplamı	S.d	Kareler Ortalaması	F	p	Fark			
Tutum	Okuryazar değil (A)	26	2.74	.40	Gruplar arası	2.151	4	.538	2.413	.04*	A<B A<C A<D			
	İlkokul (B)	115	2.98	.48				Gruplar içi				90.700	407	.223
	Ortaokul (C)	159	2.95	.46	Toplam	92.852	411							
	Lise (D)	75	3.07	.44	Levene: 1.702		p: .140							

* $p<.05$

Tablo 6 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarında ($F=2.413$, $p<.05$) baba eğitim durumları açısından anlamlı derecede farklılaştığı saptanmıştır. Araştırmada baba eğitim durumu ilkök, ortaokul ve lise olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık saptanmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarında resim kursuna katılıp katılmamaları açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik t testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Resim kursuna katılma durumu değişkenine yönelik t-testi sonuçları

Tutum	Resim Kursu	N	X	ss	t	p
	Katıldım	50	3.12	.49	2.454	.01*
	Katılmadım	362	2.94	.46		
Levene: 1.027		p: .31				

* $p<.05$

Tablo 7 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarında ($t=2.454$, $p<.05$) resim kursuna katılan öğrencilerin lehine anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının ailelerinde görsel sanatlar ile ilgilenen biri olup olmadığı açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik t testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Ailede görsel sanatlarla ilgilenen birey olma durumu değişkenine yönelik t-testi sonuçları

Tutum	Birey	N	X	ss	t	p
	Var	128	3.02	.48		
Yok	284	2.94	.47			
Levene: .230		p: .63				

Tablo 8 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının ($t=2.454$, $p<.05$) ailelerinde görsel sanatlarla ilgilenen birinin olup olmadığı açısından anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarında kadın öğrencilerin lehine anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Bu sonuca dayalı olarak, kadın öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik daha çok olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Bu bağlamda kadın öğrencilerin sanat derslerine ve sanat ile ilgili alanlarda erkek öğrencilere göre daha duyarlı ve daha başarılı işler ortaya koyabilecekleri söylenebilir. Nitekim Akgün (2015) tarafından yapılan yüksek lisans çalışmasında, renk bilgisinin öğreniminde, kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha etkin oldukları, renk bilgisini daha iyi öğrendikleri görülmüştür. Bu sonuç da çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir. Ayrıca tablodan, görsel sanatlar dersine yönelik tutuma ilişkin erkek ve kadın ortaokul öğrencilerinin görüşlerinin “katılıyorum” düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu bilgi doğrultusunda kadın öğrencilerin görsel sanatlar dersine karşı tutumlarının erkek öğrencilerin derse karşı tutumlarından daha yüksek düzeyde olmasına karşın her iki grupta da derse karşı olumlu bir tutum olduğu söylenebilir.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının sekizinci sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı derecede farklılaştığı saptanmıştır. Bu sonuca dayalı olarak, sekizinci sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik daha çok olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Ortaokul sekizinci sınıf öğrencileri diğer alt sınıf öğrencilere göre ergenliğe daha yakın bir yaş döneminindedir. Ergenlik döneminin getirdiği karmaşa ve bunalımlar, bireyin sanat ve sanat ile ilgili aktivitelere yönelmesinde etkili olabildiği söylenebilir. Bu nedenle, sekizinci sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılık çıktığı düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının sosyo-ekonomik düzeyleri açısından anlamlı derecede farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu sonuca dayalı olarak, sosyo-ekonomik düzeyin öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları üzerinde anlamlı bir farklılaşma yaratan bir değişken olmadığı söylenilebilir. Nitekim Özkaya (2007) tarafından yapılan “Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Çocukların Resimsel Gelişimlerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında, çocukların sosyo-ekonomik seviyelerinin resimsel gelişimlerine bir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Bu sonuç, araştırmanın bu sonucu ile örtüşmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının anne eğitim durumları açısından anlamlı derecede farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu sonuca dayalı olarak, anne eğitim durumunun öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları üzerinde anlamlı bir farklılaşma yaratan bir değişken olmadığı söylenilebilir. Bu sonuç, araştırmamızın ilgi çekici bir sonucudur. Bireylerin tutumlarının oluşmasında annelerin önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Anne eğitim durumu yükseldikçe çocukların sanatsal aktivitelere yönlendirileceği ve bunun da görsel sanatlar dersine yönelik tutumları olumlu yönde etkileyeceği düşünülmekteydi. Araştırmada anne eğitim durumu ortaokul olan öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılığın çıkacağı beklenmekteydi. Ancak yapılan bu araştırmada bu beklentiye uygun bir sonuç elde edilmemiştir. Bunun nedeni olarak, anne eğitim durumlarının ortaokul ve altı seviyede olmasından kaynaklanmış olabilir. Anne eğitim durumlarının birbirine yakın olmasının böyle bir sonucu ortaya çıkardığı söylenebilir. Nitekim görsel sanatlar dersine yönelik ortalamalarına bakıldığında da, birbirine yakın ortalamalara sahip bulunduğu görülmektedir. Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının baba eğitim

durumları açısından anlamlı derecede farklılaştığı saptanmıştır. Araştırmada baba eğitim durumu ilkökul, ortaokul ve lise olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu sonuca dayalı olarak, baba eğitim durumu değişkeninin öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarını anlamlı derecede etkilediği söylenebilir. Baba eğitim durumu yükseldikçe öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının arttığı görülmüştür. Eğitim durumu arttıkça veliler, öğrencileriyle daha yakından ilgilenmekte ve öğrencilerin sanatsal alanlara yöneltmektedirler. Bu nedenle, baba eğitim durumları arasında anlamlı farklılaşmanın olduğu düşünülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarında resim kursuna katılan öğrencilerin lehine anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Bu sonuca dayalı olarak, resim kursuna katılmanın öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları üzerinde anlamlı derecede farklılaşma yarattığı söylenebilir. Bu bağlamda her alanda olduğu gibi sanat derslerinde de öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve önceki yaşantılarında edindikleri deneyimlerin, öğrencilerin ders ile ilgili tutumlarında olumlu yönde bir gelişme sağladığı ve buna bağlı olarak da akademik başarıları üzerinde olumlu bir etki yarattığı söylenebilir. Nitekim Erzincan'ın (2011) yaptığı "Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Resim Bölümü Öğrenci Profiline Saptanmasına Yönelik Bir İnceleme" adlı yüksek lisans çalışmasında, güzel sanatlar liselerine giriş yetenek sınavlarında başarılı olan öğrencilerin büyük oranda hazırlık kursları olarak deneyim kazanmış öğrenciler oldukları belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik tutumlarının ailelerinde görsel sanatlarla ilgilenen birinin olup olmadığı açısından anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuca dayalı olarak, ailelerinde görsel sanatlar ile ilgilenen bireyin olup olmamasının öğrencilerin görsel sanatlar dersine yönelik tutumları üzerinde anlamlı derecede farklılaşma yaratmadığı söylenebilir. Bu sonuç, araştırmanın ilgi çekici bir sonucudur. Ailede görsel sanatlar ile ilgilenen birinin öğrencilerin görsel sanatlara yönelik tutumunu etkileyebileceği düşünülmekteydi. Yapılan bu araştırma sonucunda, bu düşüncenin tam tersi bir sonuç elde edilmiştir. Bu bağlamda sanata ve sanat derslerine ilgi ve yatkınlığın kişinin içinden gelen ve çevrelerinden çok fazla etkilenmeyen bir olgu olduğu söylenebilir. Nitekim Tankız (2011) tarafından yapılan "Müzik Öğretmenliği Özel Yetenek Sınavına Başvuran Adayların Başarı Durumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi" adlı yüksek lisans çalışmasında, ailenin müziğe ilgisi ve öğrencinin müzikteki başarısı arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Araştırma sonuçlarında dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Resim kursu alan öğrencilerin görsel sanatlar dersine karşı olumlu tutum geliştirdiği gözlemlenmiştir. Bu bağlamda okullarda öğrencilerin sanat ile daha iç içe olacakları ders dışı etkinlikler ve hafta sonu kursları verilmesi yararlı olacaktır.
- Anne ve babaların sanatın önemi ve sanat eğitiminin öğrenci üzerindeki olumlu etkileri konusunda bilgilendirilecek seminerler verilmesi faydalı olacaktır. Bu şekilde öğrencilerin görsel sanatlara yönelik tutumlarında olumlu yönde bir artış olabilir.

KAYNAKLAR

- Akgün, S. (2015). *5. sınıf görsel sanatlar dersinde öğrencilerin renk bilgisi konusunun öğrenimi ile ilgili başarılarında, tutumlarında ve serbest çalışmalarındaki renk seçimlerinde cinsiyet ve okul değişkenlerinin etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Aslantaş, S. (2012). *Disiplinlerarası yaklaşımın görsel sanatlar dersinde uygulanmasının etkililiği*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aslantaş, S. (2014). Görsel sanatlar dersine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 185-196.
- Berg, B.L. (2001). *Qualitative research methods for the social sciences*. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Çapar, M. (2006). *Temel eğitimde 9-12 yaş arası çocuklarda üç boyutlu çalışmaların yaratıcılık eğitimine etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Danko-McGee, K., & Slutsky, R. (2003). Preparing early childhood teachers to use art in the classroom: From Reggio Emilia. *Art Education*, 60(3), 12-18.
- Erim, G., & Caferoğlu, M. (2012). Görsel sanatlar eğitimi dersinin zihinsel engelli çocuklara katkısının özel eğitim öğrencilerinin görüşleriyle belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 321-342.
- Erzincan, G. (2011). *Güzel sanatlar ve spor liseleri resim bölümü öğrenci profilinin saptanmasına yönelik bir inceleme*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe-yöntem-analiz*. Ankara: Seçkin.
- Johnson, B., & Christensen, L. (2014). *Educational research: quantitative, qualitative and mixed approaches*. Usa: Sage Publications.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kaymakçı, G. (2014). *Ortaokul öğrencilerinin problem çözme, bilimsel süreç becerileri ve öğrenme stillerinin bazı değişkenlere göre araştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Kırıçoğlu, O.T. (2005). *Sanatta eğitim görmek öğrenmek yaratmak*. Ankara: Pegem.
- MEB (2013). *İlkokul ve ortaokul görsel sanatlar dersi öğretim programı (1-8.sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitap Basımevi.
- Özkaya, H. (2012). *Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların resimsel gelişimlerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Özsoy, V. (2007). *Görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özsoy, V. (2003). İlk ve ortaöğretim sanat (resim) eğitiminde müzelerden ve sanat galerilerinden yararlanma. *Milli Eğitim*, Bahar. 158.
- Seçer, İ. (2015). *SPSS ve Lisrel ile pratik veri analizi: analiz ve raporlaştırma*. Ankara: Anı.
- Tankız, K. D. (2011). *Müzik öğretmenliği özel yetenek sınavına başvuran adayların başarı durumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Yağcı, M. (2007). *Yöresel kültür farklılıklarının 7-9 yaş grubu çocuklarının resimlerine yansımaları (Ankara ve Mardin illeri örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

A Study on Students' Attitude Towards Visual Arts Classes According to Different Variables

Serkan Aslan¹, Mehmet Ali Gökdemir^{2†}

¹Suleyman Demirel University

²Ministry of National Education

Extended Abstract

Introduction: Art is the effort of telling to others one's sensations, thoughts, emotions and spiritual experiences by giving them a shape (Arslan, 2010). According to Danko-McGee and Slutsky'e (2003), art is at the forefront of the educational curriculum as it is one of the paths that enable children to discover new information and to transform such information and emotion into visual forms. Art has an important place in every domain in our life and creates a balance between human beings and their environment. Individuals who want to realize themselves in life are driven towards art. If humans were emotionless creatures, art would have been senseless and unnecessary. In the light of this knowledge, it is possible to state that art education is important for each individual who is a part of the society. Visual arts are products created in line with artistic arrangements and design principles with an aim towards a certain purpose or through esthetic concerns, by the union of the individual's imagination, thoughts, creativity and skills (MEB, 2013). Visual arts education is a type of training which is efficient on the individual's perception, thinking, implementation dimensions and the coordination between the brain and hand coordination as well as in the integration between these two domains (Aslantaş, 2014). It is known that the visual arts classes contribute to the psychomotor skills, creativity and to the development of the student's feelings and thoughts. Addressing directly to the feelings and emotions of the children, visual arts classes facilitate their cognitive development and shape their attitudes and perceptions by directly being reflected on them (Kırıçoğlu, 2009; Özsoy, 2007). Consequently, determining the attitudes of secondary school students towards visual arts classes was considered as useful. Furthermore, any research studying the attitudes of secondary school students' towards visual arts classes could not be found upon screening the literature according to different variables. This was considered as an omission by the researchers and the decision was made to undertake such a study. Such a survey is expected to provide feedback to painting teachers who work at secondary schools. It is also expected that this survey shall contribute to the literature. The aim of this study is to examine, according to certain variables, the attitudes of secondary school students towards visual arts classes. In the framework of this aim, the answers to the following questions were sought:

1. Is there a significant difference in the secondary school students' attitudes towards visual art classes according to the gender variable?
2. Is there a significant difference in the secondary school students' attitudes towards visual art classes according to the class variable?
3. Is there a significant difference in the secondary school students' attitudes towards visual art classes according to the socio-economic level variable?
4. Is there a significant difference variable in the secondary school students' attitudes towards visual art classes according to the mother's education level?
5. Is there a significant difference in the secondary school students' attitudes towards visual art classes according to the father's education level?

Method: The study is a descriptive study and is a screening model. According to Karasar (2012), a screening model is a survey approach aimed at describing as is a situation which existed previously or which currently exists. The main purpose of a descriptive screening is to describe or depict correctly the particulars of a situation or a fact. In the domain of literature, the descriptive screening model is used to learn the attitudes, opinions, beliefs of people and their demographic features (Johnson & Christensen, 2014). Since in this survey also the attitudes of secondary school students towards visual arts classes are studied according the different variables to depict them as they are, the descriptive screening model was used. The population of the survey consists of students at secondary schools in a province in Southeastern Anatolia. The sample consists of 412 students from the 1st, 2nd, 3rd and 4th classes at the secondary schools. Participants were determined by using convenience

†Corresponding Author: Mehmet Ali Gökdemir, Ministry of National Education, maligokdmr@gmail.com

sampling as one of the non-random sampling techniques. In the convenience sampling method which is based on accessibility and convenience principles, researchers collect data from the easiest and most accessible test subjects until they reach the sample size they need (Berg, 2001; Gürbüz & Şahin, 2015). Therefore in this survey, data was collected from the easiest and most accessible secondary school students by the researchers. “Attitude Scale Toward Visual Arts Class” developed by Aslantaş (2012) was used. Cronbach’s Alpha coefficient was used to assess the survey’s reliability. The survey’s Cronbach’s Alpha coefficient was found as 87. This indicates that the survey is quite reliable (Seçer, 2015). The survey’s data was analyzed by using a statistics software package. Whether the data would meet the general requirements of the parametric tests was checked in the first place. Data showed a normal distribution. Since data displayed a normal distribution, t-test as one of the parametric tests and single direction variance analysis were used.

Results: As a conclusion of the survey, a significant difference was found in the attitudes of secondary school students towards visual arts classes from the perspective of their gender. In the survey, a significant difference was found in favor of the female students. Based on this result, it is possible to state that female students have a more positive attitude towards visual arts classes. In the survey, a significant difference was found in their attitudes towards visual arts classes from the perspective their class levels and their fathers’ education levels. Based on this result, we can conclude that their class levels and fathers’ education levels have a significant impact on their attitude towards visual arts classes. The survey could not find a significant difference between their attitude towards visual arts classes and their socio-economic levels as well as the education levels of their mother. Based on this result, we can conclude that the socio-economic levels and mothers’ education levels do not create a significant impact on the attitudes of secondary school students toward visual arts classes.

Key words: Art, Visual arts, Attitude